

BİLİŞİM HUKUKU VE BİLİŞİM SUÇU

DR.GÜNAY TEMÜR

DR.GÜNAY TEMÜR

TEMEL KAVRAMLAR

- **Bilişim**, bilgi ve teknolojinin birlikte kullanılarak üretilen sonuçlar olarak kısaca tarif edilebilir.
- **Bilişim Hukukunu** ise bilgi ve teknolojinin kötüye kullanımı ile insanlara zarar verilmesini önlemek amacıyla ortaya çıkmış olan bir hukuk dalı şeklinde tanımlayabiliriz.
- **Bilişim Suçları** ise bilgileri otomatik işleme tabi tutan veya verilerin nakline yarayan bir sistemde gayri kanuni, gayri ahlaki veya yetki dışı gerçekleştirilen her türlü davranış olarak tanımlanabilir. Ya da, bilgisayar ve iletişim teknolojileri kullanılarak işlenen suçlar şekliyle de tanımlanabilir.

BİLİŞİM YOLUYLA İŞLENEN SUÇLARIN YAPISI

- Bilgisayar ve iletişim teknolojileri kullanılarak işlenen suçlara beyaz yaka suçları da denilir. Bu tür suçların genel olarak ortak özellikleri:
 - Bilişim suçunun işlenmesinde bilgisayar sistemleri ve teknolojilerinin kullanılması,
 - Bilişim suçunun sonucunda çok yüksek kazancın kolay ve daha az riskle temin edilmesi,
 - Yeni suçlar olması nedeniyle gerekli kanun ve düzenlemelerin eksik ve yetersiz olması,
 - Yeterli mevzuat olsa bile uygulamanın eksik bilgi veya yeteneğe sahip olma ihtimalinin yüksek olması,
 - Diğer suç türlerine göre daha ağır maddi ve manevi sonuçlar doğurması,
 - Suç mağdurlarının genelde bilinçsiz kullanıcılar ile ekonomi ve finans sektöründen olması

BİLİŞİM YOLUYLA İŞLENEN SUÇLARIN YAPISI

- Ekonomik kaybın büyük olması nedeniyle, genelde basit suçlar haricinde güvenlik güçlerine bildirilmemesi,
- Normal kişiler yönüyle de bu tür suçun mağduru olunması durumunda genellikle takip edilmesi gereken prosedüre tam olarak hâkim olunmaması,
- Zarara uğrayan mağdurların büyük kuruluş ve işletmeler olması durumunda itibar ve prestij kaybetme korkusunun baskın gelmesi,
- Bilişim suçunu işleyenlerin genelde 17-35 yaş arasındaki gençlerden oluşması,
- Bilişim suçu mağdurlarının genellikle ticari faaliyette bulunan kurumlar olması,
- Suçluların çoğunluğu, bazen fiillerinin deşifre olunmaması için ihbar edilmeyeceğinden, bazen ise, bu fiilleri karşılayacak ceza normunun bulunmamasından cesaretle, eylemlerinin yaptırımsız kalacağına güvenle hareket etmektedir.

BİLİŞİM YOLUYLA İŞLENEN SUÇLARIN YAPISI

- Suçlular adi ve münferit olabileceği gibi organize de olabilmektedir.
- Bilişim suçu, bilgi teknolojilerinden sonra ortaya çıkan yeni bir suç çeşididir.
- Bilişim suçu ile bilişim yoluyla işlenen suç ayrılmaktadır.
- Bilişim suçu ile mücadele bilinçlendirme ayağı da olan komplike bir süreçtir.
- Suçlu ve suç yöntemi hızlı bir şekilde gelişebilmektedir.
- Genellikle uluslararası boyutu bulunmaktadır.

BİLİŞİM SUÇU TÜRLERİ

- Bilişim suçları amaçlarına ve yöntemlerine göre çok çeşitli türlere ayrılabiliriz. Buna göre bilişim suçlarını aşağıdaki şekilde tasnif edebiliriz.
 - Bilgisayar Sistemlerine ve Servislerine Yetkisiz Erişim
 - Bilgisayar Sabotajı
 - Bilgisayar Yoluyla Dolandırıcılık
 - Bilgisayar Yoluyla Sahtecilik
 - Bir Bilgisayar Yazılımının İzinsiz Kullanımı
 - Kişisel Verilerin Kötüye Kullanılması
 - Sahte Kişilik Oluşturma ve Kişilik Taklidi
 - Yasadışı Yayınlar
 - Ticari Sırların Çalınması
 - Hacking
 - Diğer Suçlar (Organ, fuhuş, tehdit, uyuşturucu, vb.)

TÜRKİYE'DE İNTERNET HUKUKU

- Bilişim deyince bunun en önemli ayaklarından bir tanesini de internet oluşturmaktadır. Türkiye'de internet ile ilgili en kapsamlı düzenleme 2007 yılında 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun ile yapılmıştır.

- 5651 sayılı Kanun ile ilk defa;
- İnternet aktörlerinin (içerik sağlayıcı, yer ve erişim sağlayıcı, toplu kullanım sağlayıcı) tanımı yapılmış ve bu aktörlerin hak ve sorumlulukları belirlenmiştir.
- Yasada suçlar bakımından erişimin engellenmesi usul ve esasları düzenlenmiştir.
- İnternet ortamında yayınlanan içerik nedeniyle haklarının ihlal edildiğini iddia eden kişilere ilişkin; içeriğin yayından çıkarılmasını sağlama ve cevap hakkı uygulamalarına ilişkin usul ve esaslara yer verilmiştir.
- Konusu suç teşkil eden (ve/veya küçükler için zararlı olan) içerik kapsamında filtreleme usulü öngörülmüştür.
- Türkiye'de internet ortamındaki yayınlardan kanunda belirtilen katalog suçlara ilişkin şikâyetlerin yapılabileceği internet bilgi ihbar merkezi (ihbarweb.org.tr) kurulmuştur.

TÜRKİYE'DE İNTERNET HUKUKU

- 5651 sayılı Kanununun 8 inci maddesinde erişimi engellenebilecek suçları katalog halinde saymıştır. İnternet ortamında yapılan ve içeriği aşağıdaki suçları oluşturduğu hususunda yeterli şüphe sebebi bulunan yayınlarla ilgili olarak erişimin engellenmesine karar verilir. Bunlar:
 - 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununda yer alan;
 - 1) İntihara yönlendirme (madde 84),
 - 2) Çocukların cinsel istismarı (madde 103, birinci fıkra),
 - 3) Uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanılmasını kolaylaştırma (madde 190),
 - 4) Sağlık için tehlikeli madde temini (madde 194),
 - 5) Müstehcenlik (madde 226)
 - 6) Fuhuş (madde 227)
 - 7) Kumar oynanması için yer ve imkân sağlama (madde 228), suçları

İNTERNET ORTAMINDA KİŞİLİK HAKLARININ İHLALI

- 5651 sayılı Kanununun 9'uncu maddesi uyarınca, internet ortamında yapılan yayın içeriği nedeniyle kişilik haklarının ihlal edildiğini iddia eden gerçek ve tüzel kişiler, kurum ve kuruluşlar içerik sağlayıcısına, buna ulaşamaması hâlinde yer sağlayıcısına başvurarak uyarı yöntemi ile içeriğin yayından çıkarılmasını isteyebileceği gibi doğrudan sulh ceza hâkimine başvurarak içeriğe erişimin engellenmesini de isteyebilir.
- Kanunda içerik ve yer sağlayıcı aşağıdaki şekilde tanımlanmıştır:
- **İçerik sağlayıcı:** İnternet ortamı üzerinden kullanıcılara sunulan her türlü bilgi veya veriyi üreten, değiştiren ve sağlayan gerçek veya tüzel kişiler.
- **Yer sağlayıcı:** Hizmet ve içerikleri barındıran sistemleri sağlayan veya işleten gerçek veya tüzel kişiler.

BITTİ 😊

KAYNAK:

<https://internet.btk.gov.tr/>